

La serra vella a Sabadell

per Jaume Busqué i Marcet

Iniciada la Quaresma, en arribat la setmana quatre, antany la mainada sortia a fer un captiri per les cases del poble o de la vila. Un portava un cistell, l'altre un tronc de fusta o un bastó i l'altra una serra o un xerrac. La capta anava acompanyada d'uns cants i la representació que s'hi feia rebé el nom de "serra vella".

Si llegim el "Costumari Català" de Joan Amadas, veurem que enlloc parla d'aquesta tradició o costum a Sabadell, però que referint-se al Vallès es limita a fer unes referències de certs costums que es desenrotllaven a les viles de Caldes de Montbui i de Cardedeu.

De Sabadell en parla Marian Burguès en "Sabadell del meu record" (1929) i Mn. Josep Cardona i Agut, en "Històries i Fantasies" Biblioteca Sabadellenca (1933). Si haguéssim de comentar els escrits d'aquests dos escriptors veuríem que els criteris de l'un i de l'altre són ben diferents.

Marian Burguès en la seva obra ens dona a conèixer una cançó que es cantava a Sabadell, la qual suposem seria la que ell donava com a més arrelada, car diu: "aquesta cançó ha estat interrompuda repetidament, sense tenir gaires respectes a l'expressió popular de la mateixa, posant-hi certs afegitons que cal despreciar".

Jo, per altra part puc comunicar l'existència d'una partitura, melodia i lletres, que no sé si pot formar part "dels afegitons que cal despreciar" tal com anomena en Burguès. Aquesta lletra, salvant alguna accepció, és quasi la mateixa que ens dona a conèixer Mn. Cardona.

Diu així:

"Serra vineire en volem fer
per guanyar-hi un bon diner.
Serra la vella
per fer caldo d'estella.
Serra la jova
aquella que és més tova.
Mestressa porteu ous
que demà serem dijous.
Mestressa porteu cansalada
que la serra està embussada.
Mestressa porteu oli
que la serra se'n va al dimoni.
Mestressa porteu pa
que la serra no pot passar.
Mestressa porteu vi
que la serra no pot seguir.
Violet Sant Pere.
Violet Sant Pau.

*La catxutxa ens queia
la catxutxa ens cau.
Passarem per plaça
tot ho trencarem
que de plats i olles
no n'hi deixarem.*

*Del calaix al calaixó
vinguen ous a la cistella.
Del calaix al calaixó
vinguen ous al cistelló.*

*En venim de Roma
passem per Arrahona
en portem corona
de Sant Nicolau
Doneu-nos la paga
i adeu-siau."*

La meva sogra, Na Jacinta Fau i Manau, havia après de la seva àvia la cançó la lletra de la qual reproduïm. Era com un malefici:

*"Un any per la serra vella
ningú em va fer serrar,
només una mala vella
que em va donar els ous covats.*

*Em va dir que eren del dia
i eren de l'any passat.
Déu li mati les gallines
i li tregui els ulls del cap."*

Sembla que aquesta lletra pot tenir origen valencià, ja que l'avia que l'havia cantada, era nascuda per allà el 1835, a Alcoi. Corabora aquesta tesi Joaquim Rodrigo, compositor valencià, el qual va agafar la melodia d'aquesta cançó, per al tercer temps del Concert d'Aranjuez.

Recentment, en destí a la Biblioteca de la Parròquia de la Puríssima Concepció, que el qui suscriu amb un grup de bons amics ens hem proposat de portar a terme i organitzar, hem rebut de la família Pou-Gargallo quatre partitures que contenen únicament el cantàbil, és a dir per ser cantades sense acompanya-

ment. La primera s'encapçala així: "Cançons de Serra-Vella que cantava la escolania de la Puríssima essent son mestre Mossèn Àngel Rodamilans, des de 1901 al 1914".

En Josep Gargallo i López (1891-1952) que en la seva juvenesa havia estat escolà-cantor de Mn. Àngel Rodamilans, del 1912 al 1914 col.laborà amb ell com a professor en l'Acadèmia de Música que Mn. Àngel tenia en el carrer de Gràcia, cantonada amb el de Pare Sallarès. En Gargallo, més tard, fou un bon violinista i baríton de la Capella de Música de la Parròquia de Sant Feliu i de l'Orfeo de Sabadell. Per allà els anys 1945-1950 recollí i copià les esmentades cançons de "Serra-Vella" la primera de les quals diu:

*"Que visqui sempre minyons
La alegroya Serra-Vella.
Cantem imnes i cançons
A la diada més bella.*

*Ab ànsia gran esperavem
Aquest dia venturós
I fins els moments cantàvem
Tement que ja mai més fos.
Ja mai més fos.
Tram-tram-tram."*

Aquesta lletra, l'autor de la qual s'ignora, no té cap valor. La música té un aire d'himne, no és popular i en certa manera difícil d'aprendre car necessita algun que altre assaig. Valorem aquesta donació per ser unes cançons que es cantaven sota la direcció de Mossèn Rodamilans, les quals probablement s'haurien ignorat o perdut. Aquesta troballa, gràcies a les família Pou-Gargallo, ens dona a entendre que Mn. Àngel, intentà, a principis del segle XX, de donar un nou caire a la "Serra Vella".